

Collegebesluit

Collegevergadering: 15 maart 2022

Zaaknummer : 1001948
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : A.C. Nienhuis / A. Van der Have
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Vervolgstappen crisis- en noodopvang Oekraïense vluchtelingen

SAMENVATTING

Het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft een grote vluchtelingenstroom op gang gebracht naar Nederland. In dit kader besluit het college tot de aankoop van noodwoningen en neemt hiervoor het benodigde afwijkingsbesluit van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Ook besluit het college te starten met de planologische procedure voor de locatie Kerklaan 61. Hiermee wordt in Heemstede de volgende stap gezet in de crisis- en noodopvang van Oekraïense vluchtelingen. Dit sluit aan bij de aangenomen motie 'Steun aan Oekraïne', waarin wordt opgeroepen op korte termijn opvangplekken in Heemstede te realiseren voor vluchtelingen uit Oekraïne.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

Opdracht Ministerie van Veiligheid & Justitie (1 maart 2022)

Motie 'Steun Oekraïne' (3 maart 2022)

Raadsbesluit Crisis- en noodopvang Oekraïense vluchtelingen (11 maart 2022)

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met het afwijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid voor de aankoop van noodwoningen;
2. In te stemmen met de aankoop van 30 noodwoningen voor een bedrag van € 821.500 (incl. btw) gedekt uit de reserve crisis- en noodopvang, voor het plaatsen van ongeveer 60 Oekraïense vluchtelingen;
3. In te stemmen met het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning voor crisis- en noodopvang op de locatie Kerklaan 61;
4. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

AANLEIDING

Het Ministerie van Justitie & Veiligheid heeft opdracht gegeven om op korte termijn per regio voor minimaal 2000 Oekraïense vluchtelingen opvang te realiseren. Ook de gemeenten in de regio Kennemerland staan voor deze gezamenlijke opgave. In Heemstede heeft de raad afgelopen vrijdag 11 maart besloten bij te dragen aan de regionale opgave om crisis- en noodopvang voor Oekraïners te realiseren. Met het raadsbesluit 'Crisis- en noodopvang Oekraïense vluchtelingen' (11 maart 2022) heeft de raad besloten tot het instellen van een reserve crisis- en noodopvang van 1 miljoen euro en ingestemd met onttrekkingen door het college aan deze reserve, voor zover de kosten te relateren zijn aan de realisatie en exploitatie van de crisis- en noodopvang en dat de raad hierover wordt geïnformeerd.

Naar aanleiding van het raadsbesluit van 11 maart 2022 is gestart met de verdere verkenning van opvangmogelijkheden en de voorbereiding van procedures om tijdelijke crisis- en noodopvang in Heemstede te realiseren. In dit voorstel komen we met de eerste twee vervolgstappen:

Collegebesluit

Collegevergadering: 15 maart 2022

- 1. De aankoop van 30 noodwoningen ten behoeve van opvang van ongeveer 60 vluchtelingen.** Noodwoningen worden ingezet daar waar acute woningnood is, soms worden het ook wel containerwoningen of noodunits genoemd. De woningen zijn voorzien van sanitair (of er wordt sanitair geregeld op een centrale plek), keukenblok en ventilatie en worden ingericht met bedden en koelkast. Elke noodwoning biedt plek aan twee vluchtelingen of een moeder met twee kinderen.
- 2. De inrichting van tijdelijke crisis- en noodopvang in pand Kerklaan 61 en Glipperweg 57 voor totaal ongeveer 45 Oekraïense vluchtelingen.** Voor wat betreft pand Kerklaan 61 gaat het om opvang tot het moment dat duidelijk is of het pand ingezet wordt voor andere doeleinden. Kerklaan 61 wordt deze week met voorrang ingericht, omdat er weinig bouwtechnische wijzigingen nodig zijn. De verwachting is dat hier begin volgende week de eerste 30 vluchtelingen kunnen worden opgevangen. In samenwerking met onder andere het Rode Kruis, Snuffelmug en Meerlanden wordt zo spoedig mogelijk gestart met een inzamelingsactie voor de inrichting. Daarnaast wordt samengewerkt met diverse maatschappelijke partners om een start te maken met een 'sociaal plan' voor deze locatie. Voor wat betreft pand Glipperweg 57 (Princenhof) worden de bouwtechnische wijzigingen na volgende week opgepakt. Hier moeten nog douches geplaatst worden. Deze locatie is geschikt voor ongeveer 10 personen en zou bijvoorbeeld geschikt zijn voor specifieke doelgroepen, zoals LHBTIQ+-ers.

Motie 'Steun Oekraïne' (3 maart 2022)

Het voorstel voor de aankoop van noodwoningen en het inrichten van de Kerklaan en Princenhof sluit aan bij de aangenomen Motie 'Steun Oekraïne'. Hierin wordt het college opgeroepen om op korte termijn opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne te regelen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van panden die in het bezit zijn van de gemeente.

Relatie tot opvang asielzoekers en statushouders

Begin van dit jaar zijn we in onze regio gestart met het vinden van nood- en vervolgoopvang voor asielzoekers en statushouders, gelet op de overbezetting in de reguliere opvangcentra en het tekort aan huisvesting voor statushouders. De komst van een groot aantal vluchtelingen uit Oekraïne en inrichting van crisis- en noodopvang voor deze groep, komt bovenop de bestaande acute tekorten aan opvangplekken voor asielzoekers uit andere landen. De nood- en vervolgoopvang voor asielzoekers en statushouders is een belangrijke opdracht en blijft onverkort staan. De gemeente Heemstede heeft in overleg met de regio aangegeven een zogenaamde tussenlocatie voor 15-20 statushouders te willen realiseren. Hiervoor wordt een apart voorstel ter besluitvorming voorgelegd.

MOTIVERING

In dit voorstel komen we met de eerste vervolgstappen om crisis- en noodopvang voor Oekraïense vluchtelingen in Heemstede te realiseren. Hiervoor wordt aan het college gevraagd in te stemmen met de aankoop van 30 noodwoningen, hiervoor het benodigde afwijkingsbesluit inkoop- en aanbestedingsbeleid te nemen, en om in te stemmen met het indienen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor crisis- en noodopvang op de locatie Kerklaan 61.

Collegebesluit

Collegevergadering: 15 maart 2022

1. De aankoop van 30 noodwoningen en hiervoor het benodigde afwijkingsbesluit inkoop- en aanbestedingsbeleid te nemen

Door de opdracht in Nederland voor opvang van asielzoekers en statushouders is er krapte ontstaan voor dit soort noodwoningen. Er is een ondernemer gevonden die noodwoningen aanbiedt. De krapte op de markt en de opgave die er ligt om crisis- en noodopvang te realiseren, vraagt om een snelle beslissing. Voorgesteld wordt om 30 noodwoningen aan te kopen voor een bedrag van €821.500 (incl. btw) voor de opvang van ongeveer 60 Oekraïense vluchtelingen. Dit bedrag overschrijdt de grenzen van enkelvoudig onderhands aanbesteden uit de Nota inkoop 2022. De aankoop van de noodwoningen vraagt daarom om af te wijken van de grenzen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De 30 noodwoningen bestaan uit 22 units die reeds zijn afgebouwd en 8 units die nog afgebouwd worden. De levertijd en de tijd om de noodwoningen af te bouwen is ongeveer 3 weken. De woningen hebben ongeveer een afschrijvingstermijn van 6 jaar en kunnen na de tijdelijke inzet voor crisis- en noodopvang van ten minste een half jaar weer verkocht worden.

Verkenning locatiekeuze noodwoningen

Momenteel wordt verkend welke plekken in Heemstede in aanmerking komen om de noodwoningen te plaatsen. Bij het op korte termijn plaatsen van noodwoningen is het belangrijk dat er gezorgd wordt voor de juiste aansluitingen. Hierdoor komen plekken in beeld waar dit zeer snel te realiseren is of waar de aansluitingen voor onder andere elektra en riool al aanwezig zijn. Ook kan voor sommige plekken de instemming van de provincie nodig zijn. Een voorstel voor locatiekeuze wordt zo spoedig mogelijk ter besluitvorming voorgelegd. Daar komt bij dat noodwoningen normaal gesproken op locaties worden geplaatst daar waar geen bouwvlak in het bestemmingsplan is opgenomen. Hiervoor is een (tijdelijke) omgevingsvergunning nodig, voor het bouwen en het afwijken van het bestemmingsplan. Deze zal na het locatiebesluit en tegelijkertijd met de plaatsing worden aangevraagd.

2. Het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning voor crisis- en noodopvang op de locatie Kerklaan 61.

Vooruitlopend op een definitieve keuze voor het gebruik van Kerklaan 61, kan het pand worden ingezet voor tijdelijke crisis- en noodopvang voor vluchtelingen uit Oekraïne. Hiervoor is een (tijdelijke) omgevingsvergunning nodig voor het afwijken van het bestemmingsplan, omdat de huidige bestemming 'kantoor' is. De aanvraag hiervoor kan deze week worden ingediend. In Kerklaan 61 is plaats voor ongeveer 40 opvangplekken. Het pand wordt deze week in gereedheid gebracht om initieel 30 mensen opvang te bieden en dit op korte termijn uit te breiden naar ongeveer 40 plekken.

Voor Kerklaan 61 is reeds een omgevingsvergunningprocedure voor het afwijken van het bestemmingsplan gestart om het pand als wissellocatie voor onderwijs te kunnen gebruiken. De procedure bevindt zich nu in de fase van de beantwoording van de zienswijzen. De lopende procedure naar de indieners van de zienswijzen (en naar de omwonenden) wordt eerst afgehandeld. Dit betekent dat er zal worden gecommuniceerd dat de procedure voor de onderwijsfunctie niet wordt voortgezet en dat bezwaren (voor zover relevant) worden betrokken bij de nieuwe procedure.

Collegebesluit

Collegevergadering: 15 maart 2022

Geen ruimtelijke procedure nodig voor Glipperweg 57 (Princenhof)

In pand Glipperweg 57 is tijdelijk ruimte voor ongeveer 10-15 opvangplekken. Het pand is in bezit van de gemeente en werd voorheen gebruikt door WIJ Heemstede voor welzijnsactiviteiten. Sinds WIJ Heemstede uit het pand is getrokken wordt het gebruikt door Harmonie St. Michael als oefenruimte en opslag van instrumenten, en door Stichting Hartekamp voor trainingen. Beide partijen zijn op de hoogte dat het gebruik tijdelijk is in afwachting van een definitieve bestemming. Beëindiging van dit gebruik is reeds ingezet en we zijn in gesprek met de huurders. De huidige bestemming van het pand is "Maatschappelijk". Het gebruik als tijdelijke crisis- en noodopvang past daarmee in het bestemmingplan, waardoor er geen ruimtelijke procedure nodig is. Er zijn een aantal bouwtechnische wijzigingen nodig, zoals het plaatsen van douches. Deze locatie wordt later opgeleverd dan Kerklaan 61. De verwachting is binnen drie weken.

FINANCIËN

Voor de aankoop van 30 noodwoningen voor het opvangen van 60 vluchtelingen is een totaalbedrag geraamd van € 821.500 incl. 21% btw. De btw kan niet bij het btw-compensatiefonds (BCF) worden gecompenseerd en is een kostenpost. De raming is als volgt opgebouwd:

• 8 half afgebouwde noodwoningen (incl. transport naar de werf);	82.500
• Kosten voor gehele afbouw, dus aanbrengen vloerbedekking, sanitair, boiler, keukenblok en elektra (op de werf);	46.400
• 22 nieuwe volledig afgebouwde noodwoningen kosten € 25.000 per stuk;	550.000
• Btw 21% (afgerond)	142.600
Totaal	821.500

Kosten van de investering:

Investeringsom	821.500
Rentepercentage	1,30%
Afschrijvingstermijn (jaar)	15
Gemiddelde kapitaallasten per jaar (afgerond)	60.500
Aanvang kapitaallasten	2023
MIP nummer	4108

De raad heeft op 11 maart 2022 een reserve crisis- en noodopvang van € 1.000.000 ingesteld. De kosten voor de aankoop van 30 noodwoningen worden uit deze reserve crisis- en noodopvang gedekt. Als de kosten leiden tot een overschrijding van de reserve, dan wordt hiervoor een nieuw dekkingsvoorstel aan de raad voorgelegd.

Financiering vanuit het Rijk

Op dit moment werkt het kabinet samen met de VNG aan financiering van de opvanglocaties en bijhorende kosten in gemeenten. Uitgangspunt daarbij is dat het kabinet van rijkswege de kosten die gemaakt worden door gemeenten vergoed en

Collegebesluit

Collegevergadering: 15 maart 2022

dat gemeenten er financieel niet op achteruit mogen gaan. Daartoe maakt het Ministerie van Justitie en Veiligheid een ministeriële regeling.

PLANNING/UITVOERING

Participatie & communicatie:

- Brief omwonenden Kerklaan 61: start crisis- en noodopvang en uitnodiging participatiebijeenkomst (16 maart)
- Participatiebijeenkomst inwoners Kerklaan over de stand van zaken crisis- en noodopvang zo spoedig mogelijk na raadsbesluit 11 maart (17 maart)
- Start inzamelingsactie met concrete verzoeken voor spullen, met name ten behoeve van inrichting locaties (week 11)

Inrichting Kerklaan:

- Gereedmaken locatie (week 11) en verwachte start opvang (week 12). De eerste fase is het klaarmaken van de opvanglocatie met aanwezigheid van de eerste levensbehoeften bed, bad en brood. Ook wordt in week 11 onder andere de locatie ingericht met beveiliging, locatiemanager, aanspreekpunt inwoners en een coördinator ter ondersteuning van de bewoners.
- In de daaropvolgende tweede fase wordt uitvoering gegeven aan een sociaal plan voor onder andere dagbesteding, activiteiten voor kinderen, onderwijs en toeleiding naar werk en inkomen.

Aankoop noodwoningen:

Direct na dit besluit wordt tot aankoop overgegaan (week 11). De aankoop van de noodwoningen gebeurt in twee fases:

- In de eerste fase worden 8 half-afgebouwde noodwoningen aangekocht die de gemeente zelf op de werf afbouwt.
- In de tweede fase worden vervolgens nog eens 22 noodwoningen afgebouwd geleverd. Er is hiervoor gekozen om de kosten te drukken en snelheid te behouden in levering en inrichting.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

De opvang van vluchtelingen doet de gemeente niet alleen, maar wordt gedragen door de samenleving als geheel. De gemeente heeft de taak om haar inwoners te informeren en de gelegenheid te bieden om met elkaar het gesprek te voeren. Er is een speciale webpagina voor Oekraïne opgezet op de gemeentelijke website waar inwoners terecht kunnen met vragen en waar onder andere aandacht is voor lokale initiatieven, de inzamelingsactie, vrijwilligers die zich willen aanmelden en inwoners die opvang willen bieden. De webpagina en de sociale kanalen van de gemeente worden bijgehouden met actuele informatie.

Omwonenden worden per brief geïnformeerd over een opvanglocatie bij hun in de buurt. Ook wordt per opvanglocatie een informatiebijeenkomst georganiseerd waar omwonenden gelegenheid krijgen om vragen te stellen, zorgen te uiten, en ideeën of initiatieven te delen. Daarnaast wordt er per opvanglocatie een contactpersoon ingesteld waar inwoners terecht kunnen met vragen en initiatieven.